

MODSRIL[★]

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK ★ KRITISKE MUSIKSTUDIER ★ KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK



TEMA: MUSIKERES LEVEVILKÅR I DANMARK

MODSRIL

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK * KRITISKE MUSIKSTUDIER * KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

TEMA:

MUSIKERES LEVEVILKÅR I DANMARK

PubliMus

1979

NR. 6

MODSPIL

TISSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK + KRITISKE MUSIKSTUDIER + KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

ISSN 0105 - 9238

REDAKTIONSKOMITÉ:

Lars Ole Bonde

Sven Fenger

Kim Helweg-Mikkelsen (ansv.h.)

Jens Henrik Koudal

Peter Busk Laursen

Lars Nielsen

Søren Schmidt

Karin Sivertsen

Trine Weitze

HENVENDELSER TIL REDAKTIONEN:

MODSPIL (ekspedition)

Forlaget PubliMus

Dr. Margrethesvej 67

8200 Århus N

Tlf.: (06) 10 50 64

Postgiro: 1 25 68 15

eller

MODSPIL

Klerkegade 2

1308 Kbh. K

Tlf.: (01) 14 13 35

Kontortid: Ma. & To. 12-13

ANNONCER:

1/1 s.: 1000 kr. 1/2 s.: 500 kr. 1/4 s.: 250 kr.

ABONNEMENT på 1979, nr. 4-7,

(min. 300 s.) 85 kr.

ADRESSEÆNDRING meldes direkte til forlaget

LØSSALGSPRISEN for de enkelte numre varierer.

Dette nr. koster 35 kr.

Redaktionen formidler gerne kontakt

mellem læsere og artikelforfattere

TRYKKESTED:

Peters Trykkeri

Tlf.: (06) 19 27 84

BILLEDERNE i dette nr. er taget af

Kim Helweg-Mikkelsen og Annemette Jensen

NÆSTE NUMMER udkommer sidst i november.

Dead line for debatindlæg til dette nr.

er 29. oktober

INDHOLDSFORTEGNELSE

Redaktionens indledning	4
TEMA: MUSIKERES LEVEVILKÅR I DANMARK	
Marathonkoncerten	7
Spillesteder for rytmisk musik i København	12
Musikcafésagen	21
Appendix: Spillesteder for rytmisk musik i Århus	25
Musikloven	26
Venstrefløjen:	
Venstrefløjens musikere og den faglige kamp	36
Land og Folk-festival	39
Musikerorganisering:	
Musikorganisation (rytmisk musik)	44
Dansk Musiker Forbund	51
Den svenske musikbevægelses organisering	54
Interviews:	
Interview med en rockmusiker	63
Interview med en klassisk musiker	68
Interview med en pop/studiemusiker	74
ANMELDELSER	
Ljudspåren förskräcker	84
Musik og materialisme	86
DEBAT OG KOMMENTARER	
Kvindemusikstævnet	96
NYE BØGER OG PLADER	102
AKTIVITETSRUBRIK (bl.a. om sommerens højskolekurser)	106

REDAKTIONENS INDLEDNING

Temaet for dette nummer er musikeres levevilkår i Danmark: Løn- og arbejdsforhold, organisationer, statens og musiklovens rolle, den faglige kamp, forholdet til venstrefløjen og meget mere. Selv om temarubrikken er på knap 80 sider, er der dog ikke tale om en fuldstændig redegørelse for forholdene inden for faget. Vi er kede af, at vi ikke har fået inddraget restaurationsmusikerne, de såkaldte hyggepianister, der ofte har elendige arbejdsvilkår. Nummeret har desuden mangler vedrørende bookingproblematikken og øvelokalesituationen. Samtidig er vi kede af, at det er blevet lidt for Københavnsfikseret. Alt dette har sin enkle forklaring i manglende resourcer. (Og det er ting, som kan blive taget op i MODSPIL senere). - Men trods alt er dette nr. dog den første større oversigt over leve- og arbejdsvilkår i den danske musikbranche i 70'erne.

Vi har valgt at tage udgangspunkt i, hvad man kunne kalde "det alternative rytmiske musikmiljø". Dels fordi det var nogle debatter inden for dette miljø, der gav os ideen til nummeret (debatten om musikloven, møderne i Huset i København i efteråret -78 m.m.) og dels fordi, miljøet står os nært. Vi syntes desuden, at der her var tale om et bredt spektrum af problemstillinger, som var værd at tage fat på. Det er jo et miljø, som i den aktuelle musikpolitiske situation står ret svagt, og som vi med

dette nr. gerne vil støtte. Ikke i en konkurrence med den klassiske lejr om at få den største del af kagen, men i et krav om fuld ligeberettigelse med det øvrige statsstøttede musikliv. Men nummeret når dog også ud over dette miljø. Specielt i interviewene, hvor den klassiske musik og popmusikken er repræsenteret. Idet vi har set bort fra den mere ideologiske diskussion om, hvilke samfundslag de forskellige musikalske genrer henvender sig til, har vi søgt at se på musikfaget som et hele - altså ud fra et fagforeningssynspunkt.

I "det alternative rytmiske musikmiljø" har man ofte skældt den klassiske musik ud for at være et håbløst borgerligt fænomen, som ikke længere har nogen eksistensberettigelse. Man har dog ikke ænset, at den musikkultur, man selv bærer, bestemt ikke er massernes kultur, men en ny middelklassekultur, der er lige så støttehungrende, som den gamle borgerlige, og på flere måder er en fornyelse af den. Der er således ingen grund til at skælde ud på hinanden og diskutere, hvilken musikform, der er mest eksistensberettiget - det gavner kun Fremskridtspartiet. Problemet må være at forbedre eksistensbetingelserne for musikere - først og fremmest for dem, der i dag befinder sig i en ret håbløs situation. Altså de rytmiske musikere, traditionelle jazzmusikere, restaurationsmusikere osv. Og det må ske, uden at de musikere, der nu har for-

holdsvis rimelige vilkår, smides på porten. Nummeret handler især om de professionelle musikeres vilkår. Ordet professionel dækker i denne sammenhæng først og fremmest det at leve (mere eller mindre) af at spille musik. Vi har ingen sympati med de musikere, som på andres bekostning famler efter stjernerne i deres jagt på ære og berømmelse, ligesom vi ikke har det over for andre, der gør det samme inden for et hvilket som helst andet fag. Det man tit kalder det professionelle ræs. Men det er absolut ikke synonymt med dét at leve af at spille! De fleste af dem, der har musik som profession, er som regel mere eller mindre anonyme.

Musikere befinder sig på forskellige steder i det sociale hierarki. Nogle få er arbejdsgivere, andre er småborgere, men de fleste er nok lønarbejdere af en eller anden slags. Det er vigtigt at holde sig for øje, når man taler om musiker-kamp. For den første gruppe kan der ikke være tale om kamp, men kun konkurrence. Mange venstrefløjsmusikere - men selvfølgelig også andre - har en mere småborgerlig status, idet de selv ejer produktionsmidlerne (instrumenter, anlæg m.m.). De ejer imidlertid ikke spillestederne, og kan i forhold til dem have en lønarbejder-status. Kampen må i dette tilfælde gå på at forbedre lønforholdene og sørge for ensartede lønninger til musikere (ligeløn) - og dermed undgå den hierarkisering og konkurrence, som bl.a. opstår, når et band kan få 15 gange så meget som et andet for det samme arbejde, fordi det er kendt. Lønforskellene inden for musikerbranchen er nok svære at udligne fuldstændigt, men sådan, som de er nu, er der tale om helt urimelige forhold.

Det er især i forhold til spillestederne og i forhold til staten (musikloven), at der i første omgang skal tilkæmpes bedre vilkår. Men også blandt musikere selv er der en del, der skal afklares: Forholdet mellem amatører og professionelle, løn-

trykkerspørgsmålet, uorganiserede musikere m.m.

Dette nr. handler i mindre grad om den alternative socialistiske organisering. Vi bringer dog en artikel, der berører dette emne - nemlig artiklen om den svenske musikbevægelse, der jo tit fremføres som forbillede for en eventuel dansk udgave af samme, hvorfor vi syntes det var vigtigt at få den med i dette nr. Den socialistiske organisering af musikere har dog paradoksalt nok været med til at tilsløre eller negligere musikerens kamp for bedre levevilkår og har passiviseret mange musikere ved at gøre det til et socialistisk ideal at være anti-professionel. Desuden har debatten om en socialistisk organisering herhjemme strandet på interesse modsætninger mellem professionelle og amatører. I denne forbindelse synes en organisation som Århus Musikkontor et byde på en løsning ved at tage højde for de professionelle musikeres interesse. Vi synes, det er vigtigt, at også de socialistiske perspektiver vinder indpas i musikerkampen, og at de ikke optræder som modsætninger, som det har været tilfældet. Musikerkampen må bl.a. ikke stå i modsætning til de alternative musikaktiviteter, som er opstået og opstår i forbindelse med boligkampe, på arbejdspladsen o.l. Den må heller ikke negligere de kreative aspekter, som ligger i musikudfoldelsen på amatørplan. Hvis den gør det, kan musikerkampen på det område blive det kapitalistiske samfunds håndlanger i det i forvejen benhårde, arbejdsdelte samfund, og omdanne kreativitet til passivitet. På samme måde må amatører forstå den professionelle musikers vilkår og lade være med at stikke en kæp i hjulet for musikerkampen.

Tilbage står diskussioner af, hvad slags musikliv, vi ønsker os på længere sigt - og hvad statens rolle heri skal være. MODSPILs debatrubrik vil stå åben for kommentarer, uddybninger, visioner...